

**การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรมรายวิชาเพิ่มเติมสาระท้องถิ่น เรื่องประเพณีที่สำคัญ
ของบ้านท่าแร่สกลนคร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

**The Research and Development of School Curriculum for the Social Studies,
Religion and Culture Strand on an Additional Course of Local Substance
Entitled 'Important Traditions of Ban Tharae, Sakon Nakhon'
for Prathom Suksa 6 Students**

ณัฐยา ศิริสวัสดิ์

Natthiya Sirisawat

ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าแร่วิทยา ตำบลท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมรายวิชาเพิ่มเติมสาระท้องถิ่นเรื่องประเพณีที่สำคัญของบ้านท่าแร่สกลนคร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรที่สร้างขึ้น 3) ศึกษาเจตคติต่อการเรียนเรื่อง ประเพณีที่สำคัญของบ้านท่าแร่สกลนคร และ 4) ประเมินความเหมาะสมในการใช้หลักสูตรของนักเรียน 5) ทดลองระหว่างปีการศึกษา 2552-2556 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าแร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หนังสือนำอ่านเพิ่มเติม จำนวน 18 เรื่อง 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 18 แผนใช้เวลา 30 ชั่วโมง 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.27-0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21-0.79 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 4) แบบวัดเจตคติต่อการเรียน จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.35-0.80 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และ 5) แบบประเมินความเหมาะสมในการใช้หลักสูตรของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.20/81.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนเรื่อง ประเพณีที่สำคัญของบ้านท่าแร่สกลนครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) 4) ความเหมาะสมในการใช้หลักสูตรในทัศนะของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) 5) การนำหลักสูตรไปใช้ต่างโรงเรียนนักเรียนมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : หลักสูตรสถานศึกษา / รายวิชาเพิ่มเติม / สาระท้องถิ่น / ประเพณี / บ้านท่าแร่

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to develop and examine the efficiency of a school curriculum for the social studies, religion and culture strand on an additional course of local substance entitled 'Important Traditions of Ban Tharae, Sakon Nakhon' for Prathom Suksa 6 students based on the 80/80 criterion, 2) to compare the students' learning achievements before and after learning with the developed curriculum, 3) to investigate the students' attitude towards learning on important traditions of Ban Tharae, Sakon Nakhon, 4) to evaluate the appropriateness in using the curriculum among the students, and 5) to do an experiment in a period from academic year of 2009 to academic year of 2013. A sample used was Prathom Suksa 6 students at Tharae Withaya School under the Office of Sakon Nakhon Primary Education Service Area 1 as selected by stratified random sampling. The instruments used were: 1) supplementary reading books of 18 stories, 2) 18 lesson plans for 30 hours, 3) a 40-item learning achievement test whose difficulty values ranged between 0.27 and 0.80, discrimination power values between 0.21 and 0.79 and reliability value was 0.88, 4) an attitude assessment form consisting of 20 items, whose discrimination power values ranged between 0.35 and 0.80 and reliability value was 0.91 and 5) a 10-item form for assessing the appropriateness of using the course curriculum for students. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and t-test. The findings were : 1) the developed curriculum had the highest level of appropriateness ($\bar{x} = 4.59$) and had efficiency of 87.20/81.25 which met the criterion specified; 2) the students' learning achievement after using the developed curriculum was significantly higher than that before using the developed curriculum at the .01 level; 3) the students' attitude towards learning on important traditions of Ban Tharae, Sakon Nakhon as a whole was at high level ($\bar{x} = 4.39$); 4) the appropriateness of using the developed curriculum as a whole was at the highest level ($\bar{x} = 4.55$); and 5) when the developed curriculum was used in other schools, the appropriateness as a whole which was evaluated by students was at the highest level ($\bar{x} = 4.60$) and the students' learning achievement after using the curriculum was significantly higher than that before using the curriculum at the .01 level.

Keywords : School Curriculum / Additional Course / Local Substance / Tradition / Tharae Village

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดหมายให้นักเรียนมีทักษะชีวิตมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552) สถานศึกษาสามารถพัฒนารายวิชาสู่การปฏิบัติโดยจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตและความต้องการของท้องถิ่นตลอดจนมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงและสามารถใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนบนพื้นฐานสภาพชีวิตเศรษฐกิจและวัฒนธรรมประเพณีจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด (อุดมเชยกิจวงศ์. 2545)

บ้านท่าแร่เป็นหมู่บ้านที่ประชากรประมาณร้อยละ 95 นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ตั้งขึ้นโดยมิชชันนารีชาวฝรั่งเศส เมื่อปี พ.ศ.2427 มีชนชาติที่เข้ามาอาศัยอยู่ 2 กลุ่มคือ ชาวเวียดนามและชาวลาวชาวท่าแร่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของคนที่ยังรักษาไว้ ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลง ไปบ้างตามกาลเวลาและเกิดการผสมผสานจากวัฒนธรรมภายนอกบ้างหรือเลือนหายไปบ้างเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นนักเรียนควรได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์บ้านท่าแร่ ภูมิศาสตร์ ชาติพันธุ์ วิถีชีวิต เศรษฐกิจและอาชีพ การเมืองการปกครองและการศึกษารวมทั้งประเพณีที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต เช่น การแต่งงาน การตาย การทำบุญกองข้าว บุญร้อยวันและประเพณีที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น การไปวัด

วันอาทิตย์ การเรียนคำสอน การสวดสายประคำ การฉลองวัด การเตรียมตัวเป็นนักบวช วันปีสกา วันคริสต์มาส เทศกาลมหาพรต วันจุดเทียน เป็นต้น หากว่าไม่มีการอนุรักษ์ไว้ ไม่ให้ความสนใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ประเพณีที่สำคัญของบ้านท่าแร่ ละเลยวิถีปฏิบัติเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ของตนขาดความภาคภูมิใจไม่รักถิ่นกำเนิด อาจทำให้ชุมชนสูญเสียความเป็นตัวตน หากชุมชนสูญเสียสลายไปโดยไม่สามารถฟื้นฟูกลับคืนมาหรือไม่สามารถสร้างสรรค์ชุมชนในรูปแบบลักษณะใหม่ขึ้นมาแทนก็สูญเสียความเป็นตัวตนและเอกลักษณ์ของตนเองไป (อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. 2548)

การได้เรียนรู้เรื่องราวที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม ประเพณีและวัฒนธรรมที่แท้จริงในท้องถิ่นของตน ย่อมส่งผลให้นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ความภาคภูมิใจและอยากพัฒนาชุมชนของตนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสาลินี อุดมผล (2542) สุภารัตน์ ปาละลี (2550) ดวงจันทร์ ประเสริฐอาษา (2550) พรทิพย์ พงษ์พันทนา (2556) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับท้องถิ่นของตน ดังนั้น ผู้วิจัยเล็งเห็นปัญหาความจำเป็นที่ต้องทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้อย่างถ่องแท้ พร้อมขยายผลหรือเผยแพร่ในลำดับต่อไปจึงได้จัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมรายวิชาเพิ่มเติมสาระท้องถิ่น เรื่อง ประเพณีที่สำคัญของบ้านท่าแร่สกลนคร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และได้นำเนื้อหามาพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม จำนวน 18 เรื่องซึ่งสื่อความหมายด้วยภาพ ทำให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินกับรูปภาพในหนังสือภาพประกอบจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เราควรมุ่งสนใจให้ติดตามอ่านเนื้อเรื่อง (สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2550) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมและนำไปใช้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความศรัทธาในแผ่นดินเกิด และช่วยกันสร้างสรรค์ถิ่นเกิดของตนให้มีคุณค่ายิ่งขึ้น (จักรภัทร พงศ์ภัทร. 2546) และส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงจันทร์ ประเสริฐอาษา (2550) พรทิพย์ พงษ์พันทนา (2556)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมรายวิชาเพิ่มเติมสาระท้องถิ่น เรื่อง ประเพณีที่สำคัญของบ้านท่าแร่สกลนคร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนด้วย
4. เพื่อศึกษาความเห็นของนักเรียนต่อความเหมาะสมในการใช้หลักสูตรที่สร้างขึ้นของนักเรียน
5. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียนของ นักศึกษาใน 3 โรงเรียนที่นำหลักสูตรไปใช้

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ได้ดำเนินการระหว่างปีการศึกษา 2552-2556 แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน โดย 1) การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร จากเอกสารตำราต่างๆ 2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน กลุ่มเป้าหมาย ได้จากการเลือกแบบเจาะจง ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้รู้ในชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับแนวทางในการสร้างหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตรกลุ่มเป้าหมาย ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล จุดหมายหลักสูตรต้องการให้นักเรียนเห็นคุณค่าและอนุรักษ์ประเพณีบ้านท่าแร่ โครงสร้างและเนื้อหาควรประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้ 18 เรื่อง 30 ชั่วโมง แนวการจัดการเรียนรู้เน้นกระบวนการกลุ่ม เชิญวิทยากรผู้รู้มาให้ความรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ควรใช้หลากหลายเน้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมและร่วมกิจกรรมกับชาวบ้าน การวัดผลและประเมินผลครอบคลุมความรู้ กระบวนการ และเจตคติ โดยมีโครงสร้างและเนื้อหา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
1. ความเป็นบ้านท่าแร่	1. ประวัติบ้านท่าแร่ ที่ควรทราบ	2
	2. สภาพทางภูมิศาสตร์	1
	3.ชาติพันธุ์และวิถีชีวิต	1
	4. เศรษฐกิจและอาชีพที่ถือเลี้ยง	2
	5. การเมืองการปกครองและการศึกษาพาก้าวไกล	2
2. ประเพณีในวิถีชีวิต	1. สุขใจบุญกองข้าว	2
	2. รับศีลกล่าวหรือศีลแต่งงาน	2
	3. การทำบุญร้อยวัน	2
	4. เวียนมาถึงประเพณีการตาย	2
3. ประเพณีเกี่ยวกับศาสนา	1. ร่วมมิสซาวันอาทิตย์	1
	2. คิดถึงงานฉลองวัด	1
	3. กว่าจะเป็นพระสงฆ์	2
	4. ดำรงชีวิตด้วยคำสอน	1
	5. วอนร่วมกันสวดสายประคำ	1
	6. จดจำวันปีสกา	2
	7. การเข้ามหารพต	2
	8. สุขสันต์วันคริสต์มาส	2
	9. อย่าพลาดงานจุดเทียน	2

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร ดำเนินการโดย 1) สร้างโครงสร้างหลักสูตรที่ได้จากผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วยสภาพปัญหาและความเป็นมาของหลักสูตร วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ผู้เรียนตามหลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตร 2) นำโครงสร้างหลักสูตรที่พิจารณาแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมิน 3) ปรับปรุงหลักสูตร พิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงสร้างหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรเป็นนักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าแร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552-2555 จำนวน 419 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าแร่วิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552-2555 ปีการศึกษาละ 30 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้คะแนนการสอบปลายภาคเรียน ที่ 2 ของปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นชั้น คือ คะแนนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรียงจากคะแนนสูงไปหาคะแนนต่ำ จากนั้นแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ ร้อยละ 27 บน เป็นระดับเก่ง ร้อยละ 46 ตรงกลาง เป็นระดับปานกลาง และร้อยละ 27 ล่างเป็นระดับอ่อน นักเรียนจากระดับเก่ง 8 คน ปานกลาง 14 คน และอ่อน 8 คน รวม 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

2.1 หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมรายวิชาเพิ่มเติมสาระท้องถิ่น เรื่องประเพณีที่สำคัญของบ้านท่าแร่สกลนครสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม จำนวน 18 เรื่องได้แก่ ประวัติบ้านท่าแร่ที่ควรทราบ สภาพทางภูมิศาสตร์ ชาติพันธุ์และวิถีชีวิต เศรษฐกิจ และอาชีพที่ถือเลี้ยงการเมืองการปกครอง การศึกษาพาก้าวไกล สุขใจบุญกองข้าว รับศีลกล่าวหรือศีลแต่งงาน การเข้ามหารพต จดจำวันปีสกา ร่วมมิสซาวันอาทิตย์ คิดถึงงานฉลองวัด กว่าจะเป็นพระสงฆ์ดำรงชีวิตด้วยคำสอน วอนร่วมกันสวดสายประคำ การทำบุญร้อยวัน สุขสันต์วันคริสต์มาสอย่าพลาดงานจุดเทียนเวียนมา ถึงประเพณีการตาย มีวิธีสร้าง ดังนี้ 1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรที่สร้างขึ้น 2) ศึกษาทฤษฎีหลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก 3) ถ่ายภาพแหล่งข้อมูลนำข้อมูลทั้งหมดมาศึกษาวิเคราะห์ส่วนที่เหมือนกันและส่วนที่มีความคลาดเคลื่อนแตกต่างกันเพื่อให้เนื้อเรื่องมีความเป็นเอกภาพถูกต้องตามข้อเท็จจริงและสอดคล้องกันอย่างสมเหตุสมผล 4) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมและนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

2.3 แผนการจัดการเรียนรู้มีวิธีสร้าง ดังนี้ 1) ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร 2) ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้และเทคนิควิธี

การในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) แบ่งเนื้อหาเป็นหน่วยย่อย 18 หน่วยย่อย 30 ชั่วโมง 4) ศึกษาแนวคิด รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ลักษณะและวิธีเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยย่อย 6) ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$)

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ มีวิธีสร้าง ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารงานวิจัยผลการเรียนรู้ของหลักสูตร และวิธีการสร้างแบบทดสอบที่ดี 2) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ จำนวน 60 ข้อ ต้องการใช้จริง 40 ข้อ 3) ประเมินค่าความเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพบว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) 4) จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 100 คน 5) นำคะแนนที่ได้จากการตรวจมาวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ โดยวิธีของเบรนนัน (บุญชม ศรีสะอาด. 2546) คัดเลือกข้อสอบไว้จำนวน 40 ข้อ ที่มีค่าความยากระหว่าง 0.27-0.80 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.79 6) หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีของโลเวทท์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

2.5 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 30 ข้อ โดย 1) ศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตร ศึกษาเอกสารวิธีสร้างแบบวัดเจตคติ และงานวิจัย 2) สร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียนแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ใช้จริง 20 ข้อ 3) ประเมินค่าความเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบวัดเจตคติ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) 4) นำแบบวัดเจตคติฉบับทดลองไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 100 คน หาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

2.6 แบบประเมินความเหมาะสมในการใช้หลักสูตรของนักเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ สร้างแบบประเมินความเหมาะสมการใช้หลักสูตรที่ครอบคลุมองค์ประกอบของการใช้หลักสูตรและปัญหาอุปสรรคในการใช้ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

3. การดำเนินการทดลอง แบ่งเป็น 4 ระยะ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองด้วยตนเองทั้งหมด ดังนี้

3.1 การทดลองระยะที่ 1 ทดลองในปีการศึกษา 2552 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าแร่วิทยา ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 แบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน ทดลองกลุ่มเล็ก จำนวน 9 คน และทดลองภาคสนาม จำนวน 30 คน เป็นการทดลองใช้เครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยการทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่องหนังสืออ่านเพิ่มเติมร้อยละ 87.07

3.2 การทดลองระยะที่ 2 ทดลองในปีการศึกษา 2553 เป็นการทดลองนำร่องและหาประสิทธิภาพหลักสูตรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ดำเนินการทดลองในวันที่ 4-29 พฤศจิกายน 2553 ใช้ระยะเวลา 18 วัน รวม 30 ชั่วโมง (การทดลองครั้งนี้ไม่ได้ใช้แบบวัดเจตคติ) พบว่า หลักสูตรมีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.20/81.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมการใช้หลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$)

3.3 การทดลองระยะที่ 3 ทดลองในปีการศึกษา 2554 สุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ดำเนินการทดลองในวันที่ 8 พฤศจิกายน ถึง 1 ธันวาคม 2554 ใช้เวลา 18 วัน รวม 30 ชั่วโมงพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) และมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$)

3.4 การทดลองระยะที่ 4 ทดลองในปีการศึกษา 2555 (ทดลองซ้ำ) ในวันที่ 6-29 พฤศจิกายน 2555 มีวิธีการดำเนินการทดลองเช่นเดียวกับการทดลองระยะที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) และมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมการใช้หลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการเรียน และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อความเหมาะสมของการใช้หลักสูตร

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้ต่างโรงเรียน โดยผู้ที่ไม่ใช่ผู้วิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ในโรงเรียน

3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ที่มีบริบทคล้ายคลึงกับโรงเรียนท่าแร่วิทยา และพร้อมให้ความร่วมมือได้แก่ โรงเรียนเซนต์โยเซฟท่าแร่ จำนวนนักเรียน 118 คน โรงเรียนนิรมลวิทยาจำนวนนักเรียน 94 คน และโรงเรียนทุ่งมนพิทยาคาร จำนวนนักเรียน 51 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม โรงเรียนละ 1 ห้องเรียนรวมนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 99 คน ได้แก่ โรงเรียนเซนต์โยเซฟท่าแร่ จำนวน 39 คน โรงเรียนนิรมลวิทยา จำนวน 32 คน และโรงเรียน ทุ่งมนพิทยาคาร จำนวน 28 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ประเพณีที่สำคัญของบ้านท่าแร่สกลนคร จำนวน 18 เรื่อง

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 18 แผน

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4 แบบประเมินความเหมาะสมการใช้หลักสูตร

3. การดำเนินการทดลองในปีการศึกษา 2556 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ในเวลาที่โรงเรียนกำหนดใช้เวลาทดลองโรงเรียนละ 18 วันดังนี้ โรงเรียนเซนต์โยเซฟท่าแร่ ระหว่างวันที่ 3-26 กรกฎาคม 2556 โดยนางศิวาพร ทองอันตั้ง โรงเรียนนิรมลวิทยาระหว่างวันที่ 8 สิงหาคม ถึง 3 กันยายน 2556 โดยนางสาวพรทิพย์ เสมอพิทักษ์ โรงเรียนทุ่งมนพิทยาคาร ระหว่างวันที่ 21 สิงหาคม ถึง 13 กันยายน 2556 โดยนางสาวรณภรณ์ เวชศิริยานันท์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

1.1 การศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลพื้นฐานการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรจาก 1) เอกสารตำราต่างๆ 2) การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 ท่าน 3) การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร นักเรียน ครูผู้สอน ผู้รู้ในชุมชน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน รวม 30 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละประกอบการบรรยาย

1.2 การสร้างหลักสูตรประกอบด้วยสภาพปัญหาและความเป็นมา วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ผู้เรียนตามหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตรโครงร่างหลักสูตรพิจารณาโดยคณะกรรมการจำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนผู้รู้ในชุมชน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานวิเคราะห์ข้อมูลใช้การบรรยาย ประเมินโครงร่างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน หลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$) มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.20/81.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

1.3 การทดลองใช้หลักสูตร

1.3.1 ก่อนการทดลอง ใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเก็บคะแนนก่อนเรียน พบว่า ปีการศึกษา 2553 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 45.75 ปีการศึกษา 2554 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.92 และปีการศึกษา 2555 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.67

1.3.2 ระหว่างทดลองประเมินผลงานกลุ่มของนักเรียนโดยให้ทำแบบฝึกหัดท้ายหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเรื่อง และทดสอบย่อยท้ายแผน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษาที่ทดลองใช้หลักสูตร

ปีการศึกษา	ประเมินผลงานกลุ่ม (ร้อยละ)	แบบฝึกหัดท้ายหนังสือ (ร้อยละ)	ทดสอบย่อยท้ายแผน (ร้อยละ)
2553	89.72	82.67	84.17
2554	91.93	84.39	84.24
2555	91.56	84.15	83.87

1.3.3 หลังการทดลอง ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดเจตคติและแบบสอบถามความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการใช้หลักสูตร ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเจตคติและความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรในแต่ละปีการศึกษาที่ทดลองใช้หลักสูตร

ปีการศึกษา	ผลสัมฤทธิ์ (ร้อยละ)	เจตคติ ($\bar{X}$)	ความเหมาะสม ($\bar{X}$)
2553	81.25	3.93	4.29
2554	88.17	4.07	4.51
2555	90.67	4.39	4.55

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ต่างโรงเรียน ในปีการศึกษา 2556 โดยครูที่สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในโรงเรียนนั้นๆ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียนและความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรในแต่ละโรงเรียนที่นำหลักสูตรไปใช้

โรงเรียน	คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์		ความเหมาะสม ($\bar{X}$)
	ก่อนเรียน (ร้อยละ)	หลังเรียน (ร้อยละ)	
เซนต์โยเซฟท่าแร่	49.17	83.59	4.79
นิรมลวิทยา	47.97	81.33	4.60
ทุ่งมนพิทยาคาร	45.63	80.89	4.41
เฉลี่ย	47.59	81.94	4.60

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของหลักสูตรตามเกณฑ์ 80/80 ใช้สูตร E_1/E_2 (เผซิอุ กิจระการ, 2544) ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100, \quad E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 10$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนระหว่างเรียน
 A แทน คะแนนเต็มระหว่างเรียน
 E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum F$ แทน ผลรวมของคะแนนหลังเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบ
 N แทน จำนวนผู้เรียน

หลักสูตรมีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 87.20/81.25$

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน-หลังของนักเรียนใช้ (t-test) แบบ Dependent Samples

3. วิเคราะห์เจตคติต่อการเรียนและความคิดเห็นต่อความเหมาะสมการใช้หลักสูตรใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546)

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น ดังตารางที่ 5-6

ตารางที่ 5 ประสิทธิภาพของหลักสูตร (E_1)

รายการ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ผลงาน	60	53.83	1.88	89.72
ทดสอบท้ายแผนฯ	20	16.53	1.33	82.67
แบบฝึกหัดท้าย เรื่องหนังสืออ่านเพิ่มเติม	20	16.83	1.09	84.17
เฉลี่ย		87.20	2.58	87.20
ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียน (E_1) = 87.20				

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรที่สร้างขึ้นได้คะแนนรวมเฉลี่ย 87.20 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 87.20 ($E_1 = 87.20$)

ตารางที่ 6 แสดงคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนหลังใช้หลักสูตรที่สร้างขึ้น (E_2)

คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
40	32.50	4.02	81.25
ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียน $E_2 = 81.25$			

จากตารางที่ 6 พบว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนตามหลักสูตรที่สร้างขึ้นหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์รวมเฉลี่ย 32.50 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81.25 ($E_2 = 81.25$)

หลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.20/81.25 หมายความว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คะแนนเต็ม	หลังเรียน		ก่อนเรียน		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
40	33.87	3.85	18.67	5.71	17.29**	.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีที่สำคัญของบ้านท่าแร่สูงขึ้น

3. เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนและผลการประเมินความเหมาะสมในการใช้หลักสูตร ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงผลการวัดเจตคติของนักเรียน

คะแนนเต็ม	เจตคติต่อการเรียน		ความเหมาะสมของการใช้หลักสูตร
	$\bar{X}$	S.D.	
5	4.39	0.59	4.55

จากตารางที่ 8 พบว่า หลังเรียนตามหลักสูตรที่สร้างขึ้นนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนโดยรวมเฉลี่ย 4.39 แสดงว่านักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก

4. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อความเหมาะสมในการใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยรวมเท่ากับ 4.55 แสดงว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

5. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียนของนักเรียนใน 3 โรงเรียน ที่นำหลักสูตรไปใช้ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและก่อนเรียนหลังนำหลักสูตรไปใช้ต่างโรงเรียน

โรงเรียน	$\bar{X}$	ผลสัมฤทธิ์				t	sig
		หลังเรียน		ก่อนเรียน			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
เซนต์โยเซฟท่าแร่	4.79	33.44	4.17	19.67	4.51	20.02**	.00
นิรมลวิทยา	4.60	32.53	4.01	19.19	3.80	18.55**	.00
ทุ่งมนพิทยาคาร	4.41	32.36	3.83	18.25	3.44	25.21**	.00
เฉลี่ย	4.60	32.78	4.00	19.04	3.92		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. หลักสูตรที่สร้างขึ้นมีองค์ประกอบครบถ้วนคุณภาพของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.59) ประสิทธิภาพเท่ากับ 87.20/81.25 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

80/80 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรได้รับการประเมินและปรับปรุงแก้ไขมาอย่างต่อเนื่องตามลำดับ จนเป็นหลักสูตรที่สมบูรณ์ มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกประการ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอนตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ได้บูรณาการตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของ ทาบา (Taba. 1962) ไทเลอร์ (Tyler. 1949) และสจ๊วต อุทราพันธ์ (2532) อันประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลพื้นฐานการสร้างหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสาลินี อุดมผล (2542) ศรีวรรณ จันทร์หงส์ (2542) ซึ่งสามารถใช้กระบวนการดังกล่าวในการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน

2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ มีการให้ความรู้โดยวิทยากรท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันทั้งครูและนักเรียน นักเรียนจะเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่ม นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับผลการพัฒนาหลักสูตรของ สุภารัตน์ ปาละลี (2550) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสาระท้องถิ่น พบว่า เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองใช้หลักสูตรนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

3. เจตคติต่อการเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.39) ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ของครูที่หลากหลาย เช่น การให้ข้อมูลที่ถูกต้อง การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน การจัดกิจกรรมโดยอาศัยประสบการณ์ตรงเป็นการเสริมสร้างพัฒนาเจตคติของนักเรียนได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงจันทร์ ประเสริฐอาษา (2550) พรทิพย์ พงษ์พินนา (2556) พบว่า เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแล้ว นักเรียนมีเจตคติต่อเรื่องที่เรียนดีขึ้น

4. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของการใช้หลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55) ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 4 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรที่สร้างขึ้นเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ ใจทิพย์ เข็รรัตนพงษ์ (2539) ที่ได้เสนอแนะว่า การเรียนรู้ที่ดีควรเรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว เพราะที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้รวดเร็วกว่า หลักสูตรเกี่ยวกับ

ท้องถิ่นทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม ของท้องถิ่นตน ซึ่งจะช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรัก ความผูกพัน ภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข

5. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อความเหมาะสมต่าง โรงเรียนใน 3 โรงเรียนของการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปใช้ในการ ศึกษา 2556 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ การวิจัยข้อ 5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมื่อเรียนตามหลักสูตรแล้ว นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตรจริงได้ อันจะนำไปสู่ ความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่นของตน สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2546) แนะนำว่า สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเป็นสิ่งที่ผู้เรียนมี ประสบการณ์ จึงง่ายต่อการเข้าใจและเอื้อต่อการนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ควรศึกษารายละเอียดต่างๆ ของ หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้และหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้ เข้าใจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญสถาปตยกรรม บ้านร้อยปีของชาวท่าแร่

เอกสารอ้างอิง

Choei-keewong, Udom. (2002). *Local Curriculum : Strategy to Reform Learning*. Bangkok : Bannakit.

อุดม เขยกิจวงศ์. (2545). *หลักสูตรท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์ปฏิรูป การเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

Chuarattanaphong, Jaithip. (1996). *Developing a Curriculum : Principle and Practical Approach*. Bangkok : Alene Place.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร : หลักการ และแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : อลิอันเพลส.

Jan-hong, Sriwan. (1999). *Development of a Curriculum for Transferring Local Wisdom*

on Basketwork for Prathom Suksa 6 Students : A Case Study in Wat Yokkrabutra (Soob Ratnusorn), Samut Sakhon Province. An M. Ed. Thesis. Bangkok : Silpakorn University.

ศรีวรรณ จันทร์หงส์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรเพื่อถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่อง งานจักสานชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 : ศึกษากรณีโรงเรียนวัดยกระบัตร์ (ชุมชนราษฎร์ นุสรณ์) จังหวัดสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Kit-radarn, Phachoen. (2001). "An Analysis of Efficiency of Educational Media and Technology (E_1/E_2)," *Educational Evaluation Mahasarakham University*. 7 : 44-51.

เผชัญ กิจระการ. (2544). "การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1/E_2)," *การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 7 : 44-51.

Ministry of Education. (2009). *A Manual for Development of a Curriculum according to the Local Needs*. Bangkok : The Agricultural Assembly of Thailand.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตาม ความต้องการของท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : ชุมชนการเกษตร แห่งประเทศไทย.

Moonkham, Suwit and Sunthonprasert, Sununtha. (2007). *Development of Academic Work for Being Promoted in Academic Status*. Bangkok : Phapphim Ltd. Partnership.

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). *การพัฒนา ผลงานทางวิชาการสู่การเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

Palali, Supharat. (2007). *School Curriculum Development on Indigo-Died Cloth for the Third Span of Classes at Duea-Sriphraiwan School under the Office of Educational Service Area 3*. An M.Ed. ; Thesis. Sakon Nakhon : Sakon Nakhon Rajabhat University.

- สุภารัตน์ ปาละลี. (2550). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง ฝ้าย้อมครามช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเตือศรี ไพรวัลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- Phongphanna, Phonthip. (2013, May-August). "Development of a Course Curriculum on Ban Chiangkhrua Ceramics, the Work, Career and Technology Learning Strand, for Mathayom Suksa 2 Students at Tharae Suksa School, under the Office of Secondary Education Service Area 23," *Nakhon Phanom University Journal*. 3(2) : 56-63.
- พรทิพย์ พงษ์พันทนา. (2556, พฤษภาคม-สิงหาคม). "การพัฒนา หลักสูตรรายวิชา เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงเครื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่าแร่ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23," *วารสาร มหาวิทยาลัยนครพนม*. 3(2) : 56-63.
- Phongphatthara, Jakraphat. (2003). *A Manual of Writing a Supplement of Experience according to the Local Needs*. 3rd Ed. Bangkok : Than-uksorn.
- จักรภัทร พงศ์ภัทระ. (2546). คู่มือการเขียนหนังสือเสริม ประสพการณ์ตามความต้องการของท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- Prasert-asa, Duangjan. (2007). *Development of a Curriculum Using Local Wisdom, the Work, Career and Technology Learning Strand on 'Raising Crickets' for Mathayom Suksa 1 Students*. An M.Ed. Thesis. Mahasarakham : Mahasarakham University.
- ดวงจันทร์ ประเสริฐอาษา. (2550). การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีเรื่อง การเลี้ยงจิ้งหรีด ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Satayanurak, Atthachak. (2005). *History for the Community : The New Direction of History Study*. Bangkok : Office of Fund for Supporting Research (OFSR).
- อรรถจักร สัตยานุรักษ์. (2548). *ประวัติศาสตร์เพื่อชุมชน : ทิศทางใหม่ของการศึกษาประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- Srisa-aad, Boonchom. (2003). *Development of Curriculum and Curriculum Research*. Bangkok : Suwiriyaasan.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัย เกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development : heory and Practice*. New York : Harcourt, Brace and world Inc.
- Tyler, R. W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago : University of Chicago Press.
- Udomphon, Salinee. (1999). *Development of Local Curriculum for Transferring Indigenous Wisdom on Cutting and Polishing Onyx*. An M.Ed. Thesis. Bangkok : Silpakorn University.
- สาลินี อุดมผล. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อ ถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่อง การเจียรไนนิล*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Uthranun, Sa-ngad. (1989). *The Basics and Principles of Curriculum Development*. 3rd Ed. Bangkok : Mitr Siam.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.